

BRASSÓI LAPOK

Szerkesztőség * Kiadóhivatal * Nyomda
BRASSÓ, KAPU-ÚCCA 64-66 SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFON-INTERURBAN: Szerkesztőség és kiadóhivatal 1-77 és 82 szám

XXXIV. évtolyam 168. szám

Főszerkesztő
SZELE BÉLA dr.

Csütörtök, 1928 július hó 26.

Ne hagyjuk elveszni

egész észrevétlenül korunk ama speciális diszpeldányát, aki ama szilágymegyei községben a végrehajtott adóalanyok feje alól szadista gyönyörrel a párnákat huzta ki, holott egyéb, kiadósabb lefoglalandó ingóságot, még lovakat, ökröket is, készen talált nemes hivatása betöltésére. Had maradjon megörökítve a jövő számára a derék Salamon Péter, aki — óh, fatális véletlen! — Szilágynagyaluban csupa kisebbségi, csupa magyar emberek egyetlen megmaradt kincsét, az álmát zavarta meg, durván, s könyörtelenül elragadván az egyetlen holmiját, amelyen gondoktól fővő szegény feje legalább néhány rövid órára megpihenhetett. Ilyen species még hazánkban találékony tehetségekben gazdag hivatalnokállományában sem található még egy, de legalább most már annyi érdekes, nem mindennapi, feje tetejére álló hatósági művelet mellett ott van a mindenáron párnákra utazó állami adóvégrehajtó diszpródukciója is. Micsoda mély pszichológiai ismerete lehet ennek az embernek, aki pont a párnákra utazik, mikor egyéb, nagybértékű holmik is kaphatna! Hogy tudja ez a Sumadan, hogy a jóra való, derék, becsületes falusi gazda jobban szegényen, ha a vánkását, meg a dunyháját viszik el adóba, mint ahogy fáj, ha a butorát, vagy az állatját foglalják le! S micsoda kivételes kéjérzet lehet számára, amikor hallja az áldozatok kínos könyörgését, hogy ne bánja az otthonuk bizalmas barátját, s ő csak azért is kicibáltatja a cigánnyal sőt még a zárt ajtót is betöri érte. Hármass nagy diadal! Megvan a zálog, szenved az adóalany és méltányol a perceptor.

Ime, a stabilizáció hőse, aki rendezi Románia pénzügyeit és a kincstárnak már gyűjti a párnákat, amiken a kormány be fogja adni a kulcsot a külföldi hitelezőknek! Így lehet tényleg állandóvá tenni a valutánkat, a hitelünket, a gazdaságunkat, a biztonságunkat, Sok nyomorúság, sok szekatura, sok adó és sok párna, amit irgalmatlanul kihuznak a fejünk alól. Ezek a Sumadan Péterek még a kavicsból is lisztet őrölnek, de van eszük rá, hogy maguk bánási buzából gyurjanak téstát, maguknak. Aminthogy míg a szegény szilágylalusiak szeregy neműjét szekérre dobatják a cigánnyal, s a háza tisztességéért reszkető Thökölnéket véresre veretik, ők maguk himzett párnákon hevernek és selyem paplanokkal, s az állam érdekeivel takaródnak, s zajosan vidám örömeiket élveznek.

Hát nem elég, mondjátok ti Sumadának, Szilágylaluban és egyebütt, hogy a népnek, a szegénységnek, a nyomorúság mellett hallatlan adókat és taxákat kell kiizzadnia? Nem elég, hogy váratlan elemi csapásokat, rája szabadtott mindenféle robotokat, a legbensőbb jogai-ban való kemény megrontásokat kell elszenvednie? Még a párnáját, a nyugalmát, az álma, az otthona bizalmasát is elragadják tőle? Miért gyarapítjátok még okatlanul és emberietlenül amugy is nehéz sorsát, fájdalmát, kétségbeesését? Ha már nem adtok neki semmi jót, hanem még a javát el is veszitek tőle, tegyétek ezt legalább gyöngéden, részvéttel, emberi módon.

Meddig még Catilina? Vagy ki kell fenékgig irtani a konszolidáció és stabilizáció poharát? Már a párnákat is, sőt csak a párnákat? Maholnap úgy tehetünk, mint pár száz évvel ezelőtt a németalföldi koldusok szövetsége, mely az érme egyik oldalára a király arcképét vésette ezzel a felirással: „Mindenben hűvek a királyhoz”, a másikra pedig egy koldustársnyát két összekulcsolt kézzel, s ezzel a felirással: „Égészen a koldustársisznva viseléséig!”

Titulescut táviratilag Bukarestbe rendelték

Tulajdonképpen csak most kezdődik az igazi harc a kölcsönért

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Titulescu külügyminisztert a kormány táviratilag Bukarestbe rendelte, úgy, hogy néhány napig sem pihenhetett Konstanzban. Rendes, nyugodt politikai viszonyok között nem lenne fontossága ennek a kormányrendekezésnek, de most arról van szó, hogy Románia Berlinnel nagyhorderejű tárgyalásokat folytat, s ezek miatt vált szükségessé a külügyminiszter visszatérése.

Midőn a stabilizációs hadjárat megkezdődött, s midőn Németország látta, hogy Bratianu Vintila nem hajlandó észszerű alapon kezelni a német-román gazdasági kérdést, s ezzel kapcsolatban a lej stabilizálását, Dernburg, volt gyarmatügyi miniszter, aki a német nagytőkések nevében tárgyal, kijelentette a román delegáció előtt:

— Nekünk elég ezekből a tárgyalásokból. Mielőtt újabb akcióba kezdenénk, tisztában akarunk lenni Romániával. Az általunk tett ajánlatokat nem fogadták el. Rendben van. Mi még ezért sem szakítjuk meg a tárgyalások további lehetőségét, de időt pocskolni nem akarunk. Tegye meg Románia az ajánlatot. Foglalja írásba, hogy miként képzel el a megoldás lehetőségét. Amidőn tisztában leszünk az abban foglalt anyaggal, néhány napon belül megmondjuk, hogy van-e helye a további tárgyalásoknak.

Csak ekkor fogott neki a kormány a pénzügyek külföldi vonatkozású részének meg szervezésével. Megbizta Radulescu címzetes követet azzal a vezérigazgatóval, melyet a külügyben állítottak fel az ország külföldi

pénzügyeinek nyilvántartására. Megszervezték a Banca Națională külföldi pénzosztályát, melybe bevették a Banque de France delegáltját. Hamarosan összehívták a vámbizottságot, a bányabizottságot, a petróleum-bizottságot, az összes bizottságokat, amelyek véleményét mondhatnak az országnak a külfölddel való gazdasági viszonyát illetően. Ezeknek segítségével dolgozták fel azt az anyagot, a melyet Petrescu-Comnen miniszter magával vitt Berlinbe.

Románia berlini követe teljhatalmat kapott a Németországgal való tárgyalások folytatására és az akták aláírására, — ha Németország elfogadja a román feltételeket.

Németországból még nem érkezett hír a német-román tárgyalásokkal illetően, ellenben azzal a szándékkal hívta Bratianu Titulescut Bukarestbe, hogy azonnal találkozzon Stresemannal.

Ez ma délelőtt történt, s a cseh forrásból érkező hírek, melyek szerint Titulescu Stresemannal Csehországban találkozik és ugyanitt Benessel is, nem alaptalanok. Hivatalos körök, s első sorban maga Titulescu vonakodnak bármilyen nyilatkozattételtől.

Ugy látszik, Bratianu Vintilának még mindig nem ment el a kedve a kölcsöntől, meg a stabilizációtól, úgy látszik, tényleg komolyan neki akar látni a tárgyalásoknak.

Mert eddig tapogatózás volt az egész, — kilenc hosszú hónapon keresztül, a legjobb vintilista szakértőkkel és kétszáz millió lej költséggel.

Nobile kudarca olaszellenes hullámot váltott ki

Mussolini nyilatkozata

Róma. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Mussolini tegnap a minisztertanácson a belügyekről tett jelentést, majd a Nobile-expedíció ügyére tért rá.

— Az expedíció megdőbentett, mondta Mussolini. Végleges állásfoglalás előtt azonban megvárando a dráma epilógusa.

Tiltakozunk az ellen az olaszellenes hullám ellen, amely a világsajtóban megnyilvánul.

Az utnak indult férfiak bátrak, rettenthetetlenek s megérdemlik az egész világ elismerését.

— Annak a vizsgálatnak, amely csak akkor folytatható le ha majd az elveszettek után minden kutatás befejeződött, minden tekintetben normálisnak és tárgyilagosnak kell lennie. Olaszországban azonban természetesen csak olaszok vizsgálhatnak. Minden más feltéves abszurdum, sértő és már ab ovo visszautasítandó.

Ugyancsak tegnap Pozsonyban Malmieri olasz konzul éles hangú nyilatkozatot küldött a belföldi lapoknak amelyben tiltakozik Nobile rágalmazása ellen és az ellen a kísérlet ellen is hogy az Itália expedíció ügyében nemzet-

közi vizsgálatot rendeljenek el. Olaszország sohasem fogadhat beavatkozást belügyeibe. A nyilatkozatban a konzul Nobilet Kolumbushoz hasonlítja.

Stockholm. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Nobile és társai akik Svédországon át térnek haza, külön vasuti kocsin utaznak, melyet állítólag az olasz kormány küldött számukra. Mussolini, hír szerint, szigorúan megparancsolta, hogy skandináviai utazásuk alatt senkivel se érintkezzenek.

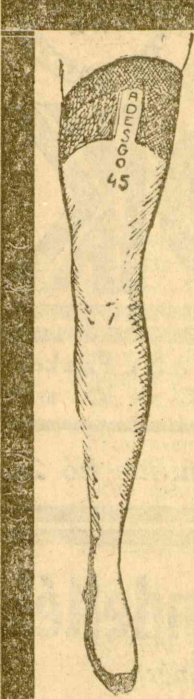
Stresemann és Benes Karlsbadban

Prága. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Stresemann tegnap családjával együtt Karlsbadba érkezett. Ugyanakkor érkezett oda Benes is.

Hadzsics után Korosec

Ujabb embereket fogyaszt a szerbál kormányválság

Belgrád. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Minthogy Hadzsics kormányalakítása teljesen sikertelen maradt, valószínű, hogy Korosec, az eddigi belügyminiszter kap megbízást kormányalakításra.

Adesgo

45 és 48 védjegyű

a legjobb és a legtartósabban mosható

Tisztaselyem harisnya

Bródy Illés amerikai felesége 100.000 dolláros pört indított egy volt kérője ellen, aki 70 éves és többszörös milliomos

New York. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Bródy Illés, a nagy magyar regényíró, Bródy Sándor legfiatalabb fia, Amerikába érkezése óta már több ízben került a newyorki napilapok hasábjaira. Legtöbbször felesége révén. Felesége, mint ismeretes, amerikai leány. Vera Lightmere a neve. Bródy jól ismert körülmények között ismerkedett meg az amerikai leánnyal Párisban, akit Pesten vett feleségül és onnan egyenesen ide jöttek Amerikába.

Megérkezésükkor a lapok nagy cikkeiben számoltak be a fiatal magyar festő és az amerikai leány romantikus szerelmi kalandjáról. A fiatal pár egyideig a Roosevelt szállóban ültette fel tanyáját, majd egészen eltűnt az érdeklődés központjából egészen mostanáig, amikor is Vera Lightmere, Bródy Illésné,

százezer dolláros pört indított Jefferson W. Seligman ismert newyorki bankár ellen,

azon a címen, hogy Seligman a neki tett házassági ígéretet nemcsak hogy nem tartotta be, de azt a havi ezer dollárt sem fizette rendszeresen, amelynek fejében Vera Lightmere feloldotta a hetvenéves milliomost házassági ígérete betartása alól.

Kissé gunyosan, érthető iróniával számol-

nak be az angol lapok erről a százezer dolláros keresetről, mert hiszen valóban szokatlan is, hogy egy férjes asszony volt kérője ellen indítson meg egy ilyen pert. Furcsának tartjuk, hogy egy férjes asszony ügyvédje útján olyan nyilatkozatot tegyen a bíróság előtt, hogy Seligman több apartmantot tartott fenn neki, mielőtt Párisba utazott.

Vera Lightmerének semmi bizonyítéka nincs. Csak szóbeli szerződést kötött a milliomos bankárral, amikor nyilvánvalóvá vált, hogy az nem akarja őt feleségül venni. A szóbeli ígéretben — Bródy Illésné szerint — az volt, hogy Vera Párisba utazik, ahová a bankár 100 hónapon át havonta ezer dollárt fog továbbítani neki, hogy legyen mivel ápolni „összetört szívét.” Így mondta a bíróság előtt: összetört szívét, mert hiszen akkoriban még ő olyan fiatal volt.

Seligmann — Vera Lightmere röviden „Jeffy”-nek nevezi a hetvenéves milliomost — persze tagadja az asszony minden vádját. Ügyvédje útján tett nyilatkozatot amelyben kijelenti, hogy soha semmit sem ígért a leánynak.

Az ügy tárgyalás alá fog kerülni. Valószínűleg csak egy év múlva.

Miért pusztult el az Aradi Ipar- és Népbank?

Vádirat a részvénytársasági forma ellen

Arad. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az Aradi Ipar és Népbank tragikus pusztulásának igazi okait feltáró közleményünk országsszerte óriási konsternációt és érdeklődést váltott ki.

A Tagányi Sándor dr. ellen beadott büntető vádirat feljelentés, lényegében nemcsak Tagányi dr-t vádolja, hanem

súlyos vádirat a részvénytársasági kereskedelmi rendszer ellen.

Az Ipar és Népbank esete és még egész sereg szomorú esemény, amely az erdélyi és bánági pénzügyi életet az utóbbi időkben lezajlott, fulmináns igazolása annak, hogy kereskedelmi törvénykönyvünk elavult. A részvénytársaságokba fektetett kisebbségi tőke az üzleti élet erkölcsének mai lezüllött valutája folytán nincsen biztonságban.

Elég egy bűnösen könnyelmű vezérigazgató, vagy egyetlen főrészvényes, aki nem veti meg a paragrafusok merdekén folytatott táncprodukciókat s a betétesek, kistrészvényesek tőkéje áldozatul eshetik a törvény által számunkra kínálgató ellenőrzési lehetőség teljes hiányának.

Tagányi Sándor valósággal mestere volt a perfid játéknak, amelyet az igazgatósági gyűlések titokzatos irányítóinak módjukban van a be nem avatott betétesek és kistrészvényesek vagyona ellen üzni.

Amikor már kezdett mutatkozni a baj, — mondja a feljelentés, — Tagányi Sándor úgy tüntette el a ténylegesen meglevő deficitet, hogy a bank ingatlanait a mérlegekben felértékelte. Ez módjában is állott, mert az aradi Ipar és Népbank a háborús idők érték hullámszámai közepette csaknem ingyen jutott hatalmas összeget reprezentáló székházához, a Bobus-palotához. A büszke palota, valamint a többi értékes vagyontárgyak fokozatosan áldozatul estek a mindig éhes nábob szünni nem akaró étvágyának.

ingyen részvények a részvénytársaságok urainak.

Egyik igen sűrűn gyakorolt módja a fő-részvényesek vagyonszaporítási lehetőségeinek az a törvényellenes módszer, hogy alaptőkefel-emeléseknél jelentős részvénytársaságokat jegyeznek le anélkül, hogy — mint azt a törvény szigorúan előírja, — a részvények árát befizetnék. Ellenőrzésre a kistrészvényesek és betétesek részéről nem kínálkozik mód. A felemelt alaptőke részvényei ezzel szemben minden évben osztalékban, sokszor igen magas osztalékban részesülnek. Néhány esztendő alatt ilyen módon megfizetik önmagukat, anélkül, hogy szerencsés főrészvényes-tulajdonosuk a bukszájába nyulna.

Igen sok ilyen vagyont produkált az utóbbi években az erdélyi pénzpiac.

A szerencsés részvénytulajdonosokról azonban beszélni nem, csak suttogni szabad.

Az elégedetlenség zsilipje csak akkor szakad el, amikor tönkremegy a perfid tranzakció miatt maga a részvénytársaság is.

Ez történt a feljelentés szerint az Ipar és Népbanknál is.

Tagányi Sándor sűrűn inszenált alaptőke-felemeléseket. Ilyenkor nagyértékű részvénytársaságokat vásárolt. Fizetni azonban egy esetben sem volt hajlandó.

A feljelentők koronatanui — értesülésünk szerint — ezt a kényes és nehéz vádpontot is bizonyítják.

A BRASSÓI LAPOK PANASZKÖNYVE

*

Kihasztnálja az alkalmat

Vasárnaponként számos brassói autótaxi szállítja a kirándulókat a Tömös szebb helyeire és vissza. Eddig a tarifa ez volt: Derestyéig személyenként 10 lej, a malomdombokig 20 lej. Vissza ugyanennyi. A legtöbb taxi alkalmasint most vasárnap is megtartotta ezt a tarifát, de a 806. számú kocsi vezetője a Malomdombtól Brassóba személyenként 20 lej helyett 30 lejt szedett. Ha ez az emelés önkényes és meg nem engedett volt, akkor kérjük a hatóság eljárását, ha megengedett, akkor kérünk sürgős intézkedést, hogy az ilyen alkalmi és ötletszerű taxamelésnek vége vessék. Ha ilyen intézkedés nem történik, a közönség ki lesz szolgáltatva annak, hogy minden vasárnap drágább a taxi taxája.

Aláírás.

A visszavásárlási jog

Ezen cím alatt a kézdivásárhelyi „Székely Ujság” július 22-iki számában egy odaválási Suszter Majszter bölcs jogi tanácsokkal szolgál a berecki székelyek visszavásárlási jogát illetően. Többek között kifakad Tuzson András atyánkfia ellen, hogy ez ne osztogasson tanácsot olyan tárgyról, amihez nem ért.

A bölcs Suszter Majszter még diáknak is kell tudni, hisz másként nem tudná oly híven idézni azt a latin mondást, hogy „sutor ne ultra crepidam”, melynek szó szerinti magyar fordítása úgy hangzik, hogy: „a varga maradjon a kaptafánál”.

Vak veti világtalannak.

Varga barátunk maga kiabál, hogy a varga maradjon a kaptafánál, s erre ő maga akar jogi tanácsokkal szolgálni. Eddig tudtommal csak a politikához értettek a vargák különösebben, de hát halad a világ, s úgy látszik, maholnap elveszik az ügyvédek kenyerét is.

Csak legalább pont annak a kaptafás közmondásnak hagyott volna békét.

Ami pedig azt a bizonyos visszavásárlási jogot illeti amitől úgy fél Majszter Uram meg az egész mögötte álló Társaság, engedtessek meg tisztelettel tudtára hozni Majszter uramnak, hogy sem a bereckieknek általánosságban, sem Tuzson András atyánkfiának különösen nincs arra szükségük, hogy ebbe a jogba akárki bele-Suszteroljon, még akkor sem, ha az a valaki véletlenül Majszter lenne is, ezen egyébként tiszteletreméltó foglalkozásban. Tudják jól a bereckiek, mihez van joguk, mihez nincs, még akkor is, ha Majszter uram nem dicsekszik el minden második sorában azzal, hogy neki ügyvéd barátja van. Van az másnak is.

Erős nagy tudású ember lehet egyébként ez a Majszter, hogy olyan hamar felfogta ügyvéd-barátjának jogi fejtegetéseit s olyan szépen papírra is tudta vetni azokat. Még a paragrafusokat is. (Mégis csak nagy szerencsénk van a háromszéki ügyvédeknek, hogy Majszter uramnak nincs véletlenül ügyvédi diplomája, mert akkor erősen nagy konkurenciát csinálna nekik.)

Majszter uram azonban — vagy lehet, hogy az ügyvéd barátja, — elfelejtett egyet-mást. Ő csak arra hivatkozik, amit ő — no meg a Társasága — szeretnének. Sok más egyébről bölcsen hallgat. A Majszter ur nagyon naiv ember lehet, ha azt hiszi, hogy a bereckiek erre a nagy bölcsességére mind kapitulálnak.

Sokkal jobban teszi a Majszter ur, ha megmarad a saját Társaságában: Suszteroljon csak ennek tovább. A jogi vitákat pedig hagyja arra hivatottabbaknak.

A bereckieknek pedig mindenképp hagyjon békét. Főleg azzal a visszafelé sült kaptafával. Tudják jól a bereckiek, mit kell csinálniuk.

Egy majszter aki nem suszterol.

Huszévi raboskodás után megsemmisítették a hitvesgyilkosság miatt életfogytiglani fegyházra ítélt Slater Oszkár büntetését

Londonból jelentik: Az edinburgi skót semmitőszék megsemmisítette a törvényszéknek Slater Oszkár német állampolgár ellen hitvesgyilkosság címén tizenkilenc évvel ezelőtt hozott ítéletét, amely köteléktali halálra ítélt és amelyet később életfogytiglani fegyházra változtattak át. A Semmitőszék indoklása szerint az első foku bíróság téves jogi felfogásból indul ki. Most már remélhető, hogy Slatert kegyelemre terjesztik elő az angol királyhoz. A belügyminisztérium foglalkozni fog a kártérítés kérdésével, amint a bíróság döntését hivatalosan is megkapja. MacDonald, az ellenzék vezére, támogatja Slaternek kártérítésre vonatkozó igényét. A legutolsó ilyen kártérítési eset mintegy harminc évvel ezelőtt történt, amikor valakinek hét évig ártatlanul elszenvedett börtönbüntetéséért ötezer font sterlinget fizettek.

Slater pörének újrafelvételét, mint ismeretes, Conan Doyle, a híres angol detektívregegyíró kezdeményezte. Ő gyűjtötte össze Slater ártatlanságát bizonyító anyagát és foglalta memorandumban a husz év előtti hatósági feltevések logikus lehetetlenségét. Annakidején, amikor Slatert halálra ítélték, megmozdult az angol polgármester lelkiismerete. Ösztönyszerűleg érezték, hogy justiciamord készül. Husz ezer aláírt kérvényben fordultak a királyhoz, amely a halálos ítéletet életfogytiglani fegyházra változtatta. Slatert husz év után feltételesen szabadságolták. Szabadságát ártatlanságának bizonyítására használta föl. Szerencséjére melléje állt Conan Doyle és az angol közönség igazságérzete. Husz év után sikerült ártatlanságát bizonyítani — de szenvedéseit jóvátenni már nem lehet.

Adós, fizess!

Néhány nap múlva megperdül a dob kilenc magyar község felett
— A Semmitőszéket politikával sem lehet eltéríteni a törvényes uttól

Sepsiszentgyörgy. (A Brassói Lapok munkatársától.) Valahol nagyon messze, énekelnek.... Vasárnap déli harangszókor elhagyottak a napfényes mezők s csupán az ég madarai lakmároznak most a Nyár terített arany asztalánál. És bizonyára, amíg vámot vesznek a földmives verejtékes munkájából, ékes madárnnyelven lelkesen fel is köszöntik egymást. Talán így:

— Az ön érdemei, igen tisztelt Veréb ur, a történelem könyvének arany lapjaira kerülnek.... mert Ön nem vetett és mégis arat.

— Köszönöm, köszönöm bájos csicsérgését, kedves Mezei Pacsirta, hát idáig csak megéltem népes családommal valahogy, de most már ezen a téren is oly nagy a konkurrencia, hogy ide, s tova kénytelenek leszünk iparágat változtatni....

— Ó szent Buzaszem, — kiált fel bajtársi rémülettel a Dalos Pacsirta, — hát vannak mások is Kollega uron kívül, akik a földmives véres verejtékéből munka nélkül megélnek?

— Hogy vannak-e? — és a szegény, szürke Veréb kétségbeesésében viharosan felcsipelt, — hát Kollega ur nem hallott még semmit az agrárreformról? Akkor csak daloljon tovább, kedves Mester!

Az autó zakatolása elnyomja a gyöngye madárhangokat....

Kilenc község várja a végrehajtót.

S ahogy a havasi községekbe érünk, azonnal kiderül, hogy a szürke Veréb, bár tudósnak képzelet magát, még csak meg sem közelíti az igazságot.... Mert az agrárreformnál is súlyosabb s veszedelmesebb nyavalyája támadt ujabban a szegény magyar községeknek. Ezt a mindennél veszélyesebb betegséget úgy hívják, hogy közigazgatás....

Természetesen, nem a kistisztviselőkre gondolunk most, akik maguk is betegek a romlott közszelemnek, hanem azokra a felelős állásban lévő, nagyhatalmu urakra, akik a törvények megtartása helyett az éppen uralmon lévő politikai klikkek kiszolgálására törekcszenek, s azal sem sokat törődnek, ha politikai, vagy más kevésbé tiszteltreméltó ambícióik esetleg a gondjaikra bizott tömegek egzisztenciájába kerülnek. És miután senki sincs, aki ezt a közigazgatást törvényes keretek közé szorítsa, azok a bizonyos ambíciók igen gyakran anyagias karaktert vesznek fel, amelynek mindenhez inkább van köze, mint a román állam érdekeihez. Ha ugyan egyáltalán államérdek lehet az, hogy a polgárok egy csoportját az anyagi romlásba döntse az azok a tisztviselők, akik ezeknek a polgároknak adófilléreiből hiznak kerekre.

Milyen feladatokat tűz maga elé ez a közigazgatás?

Igen különös feladatokat.... Felfedezi például, hogy az egyik magyar közbirtokosságnak még maradt némi elvehető vagyona, amelyet az agrárreform meghagyott.... Nem nagylelkűségből hagyta meg magyaroknak azt a vagyont az agrár, hanem azért, mert semmilyen címen nem vehette el. A vagyon ugyanis nem föld, hanem forrás. Ude és gyógyhatású forrás, amelyet száz és százezer palackl is visznek szét minden esztendőben az ország legtávolabbi vidékeire is. Háromszék vármegye közigazgatására éppen ellenkező hatással van ez a Matild gyógyvíz, mint amit a kémiai analízis után várni lehet: csodálatos módon, sárga-sárgát kap tőle. És elhatározza, hogy megfossa a magyar közbirtokosokat vagyonkájuktól.

Mielőtt azonban a farkas megtámadná a bárányokat, előbb maga is báránybőrbe bujlik. A magyar közbirtokosok a bodoki havasokban elterülő kilenc magyar községben laknak: a kilenc magyar községet használja fel tehát arra a célra, hogy a magyar közbirtokost kifossa vagyonkájából. Miután azonban ilyen rablókalandra a becsületes magyar község tanácsok sohasem volnának kaphatók, először is törvényellenesen feloszlatatja azokat és a községek élére szedett-vedett interimár bizottságokat ültetnek, amelyek segítségével a községek nevében és költségére először csendőri erőszakkal, majd peres uton próbálják a közbirtokosságot vagyonából kiforgatni.

Ez azután teljesen rizikómentes vállalkozás. Mert akár megnyeri a pert a közigazgatás, akár elveszti, a költségeket mindkét esetben a magyar községek fizetik, s azonkívül a bíróság előtt, legalább látszatra, magyarok állanak magyarokkal szemben.... Nem is szólva arról, hogyha véletlenül sikerül az üzlet, vagyis a magyar közbirtokosságot kifosztása, a községek a perköltségeken kívül akkor sem kapnak semmit, mert a forrás maga, miután a peres magyar községek arra jogait a törvényben előírt időn belül nem érvényesítették, azonnal az államra száll vissza, amely azután azoknak adhatja bérbe, akik a legutóbbi választásokon a legjobban viselkedtek. És tudvalevő, hogy ezek nem a háromszékmezei székeltek voltak.

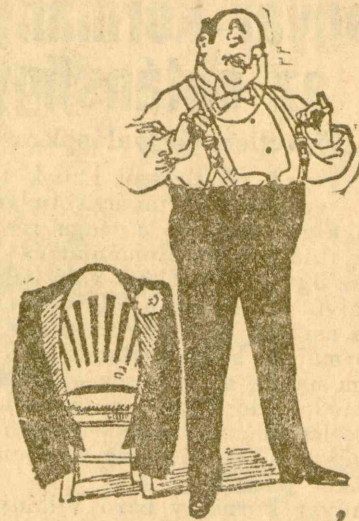
A vállalkozás azonban nem sikerült. A független román bíróság visszautasította a merényletet és ez az ítélet a brassói tábla határozatával jogerőre emelkedett. A közigazgatás, amely törvénytelen eszközökkel a pert a magyar községekre rákényszerítette, a tábla határozata ellen továbbra is a községek nevében felfolyamodást jelentett be a bukaresti Semmitőszéknek, ami azonban nem jelenti azt, hogy a jogerőre emelkedett ítélet folytán a bíróság által már megítélt egymillió hatszázezer lej perköltséget ne kelljen a nyomorult községeknek megfizetni. A prefektus urak tehát a törvények sutbarugásával rendeztek egy olyan urimurit, amelynek költségeit másnap a szegény magyaroknak kell kifizetni.... hogy honét, azt senki sem kérde most.

Annyira nem kérde, hogy a bíróság mutatóba azonnal lefoglalta a szegény községek minden vagyonát, a község házatól kezdve egészen a községi bikáig.... hiszen még jó lesz, ha a szegény községek vagyonából futni fogja a közel két milliós perköltség.

Mit tesz ilyenkor a közigazgatás?

A bukaresti Semmitőszékhez fordul irgalomért a Prefektus ur.

Mintha a Semmitőszék nem a törvényesség legfőbb fárosza volna, hanem azt a célt szolgálna, hogy a közigazgatás dantei büneinek takerője legyen.... Cernat prefektus ur tehát, aki ha nem is kezdeményezte ezt a botrányt, de annak ódiáját és minden felelősségét már esztendőnk óta viseli, felrohant Bukarestbe és sikerült is keresztül vinnie, hogy a jogerős táblai ítélet ellen beadott felfolyamodást ne szeptember 19-én tárgyalja le a Semmitőszék, amikor már az ügyet hivatalból tárgyalásra kitűzte, hanem jóval előbb, még júliusban, hiszen szeptemberig, amikor a felfolyamodással a Semmitőszék foglalkozni fog, a kilenc községet már régen elárverezték a jogerős táblai ítélet alap-

**MINDEN ELEGANS
URIEMBER**

CH. GUYOT

PARIS

NADRAGTARTÓT

VISEL

Vezérképviselő Románia részére:
SOLOMON JAKAB BUCUREȘTI.

ján. De más oka is lehetett erre a prefektus urnak. Hiszen nyilvánvaló, hogy a községek, amelyeknek teljes anyagi romlását jelenti ez a per, amelybe akarattuk ellenére és az ország törvényeinek semmibevevésével kényszerítették őket a vármegyei urak,

a milliós perköltségeket a prefektus ur és a többi közigazgatási urak magánvagyonán fogják visszaperelni, a kik a független bíróság előtt nem tagadhatják majd, hogy törvényellenes cselekedeteik folytán a községekkel szemben teljes erkölcsi és anyagi felelősséggel tartoznak ezért a közigazgatási rablókalandért.

Ezért volt tehát különösen sürgős, hogy a Semmitőszék a felfolyamodást ne szeptemberben hanem még júliusban tárgyalja le, mielőtt a perköltségek fejében a lefoglalt községi vagyont elárverezik.... A semmitőszéki tárgyaláson, amelyen Mandicievski tanácselnök vezetett és az ügyet dr. Vecerdea Miklós referens ismertette, Ghimpau, Constantinescu és dr. Román Valér állami ügyvédek kérték a legfőbb bíróságot a közigazgatási hatóság nevében, hogy a táblai ítéletet azonnal oldja fel, különben a több milliós perköltség fejében a kilenc bodoki község minden vagyonát dobra verik. A közbirtokosság részéről dr. Fekete András viszont a kérés elutasítását kérte, mert hiszen a Semmitőszék az ügy letárgyalását már szeptember 19-re tűzte ki s így dr. Negrea Camill kolozsvári egyetemi tanár és Glajariu képviselő, kik a perben a közbirtokosságot képviselik s akik jelenleg külföldön tartózkodnak, a soron kívüli idézésre nem jelenhettek meg a tárgyaláson. A magyar községekkel szemben erkölcsileg és anyagilag az a közigazgatás felelős, amely ezt a botrányt akarattuk ellenére rájuk kényszerítette. A Semmitőszék ezután úgy határozott, hogy

a brassói tábla jogerős határozatát nem oldja fel és az üggyel szeptember 19-ig érdemben nem foglalkozik.

Vagyis: Adós, fizess!

A Háromszék vármegyei közigazgatási hatóságok csufosan családokt abban a reményükben, hogy a Semmitőszék ebben a botrányos ügyben segítségükre siet, így tehát a végrehajtást elrendelő végzés néhány napon belül jogerőre emelkedik és kilenc szegény magyar község minden vagyona felett megperdül a dob!

Ha ugyan a közigazgatási hatóságok ugyanazzal a könnyedséggel, amivel a pert a magyar községek akarata ellenére megindították, nem nyulnak be most a lajbizsebbükbe és nem fizetik a magyar községek helyett azt a rongyos egy millió hétszázezer lej perköltséget....

Amit bizonyára kénytelenek volnának megtenni, ha véletlenül nem magyar, hanem román községek vagyonát vetik ily lelkiismeretlenül kockára!

Csak hogy itt a sötét magyar sors jégverte buzatáblájáról van szó.... csipegetse hát zsan-dár fiskális, végrehajtó és százezer szürke mezei veréb!

Somlyói Eller Gizella.

A magyar kormány ajánlatot tett Romániának az optánsügy békés elintézésére

Közvetlen tárgyalásokra kész, a népszövetségi tanács bevonásával

Budapest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Népszövetség tanácsa tudvalevőleg júniusban azzal zárta le a maga részéről az optánsper aktáit, hogy Romániát és Magyarországot az ügy egymás közt való békés megoldására hívta fel. Ennek a felhívásnak a szellemében a magyar kormány most értesítette a román kormányt, hogy hajlandó az optánsok ügyét, nem ugyan a Titulescu által korábban javasolt módon, de közvetlen tárgyalás útján békésen, kölcsönös megegyezésre elintézni.

A Magyar Távirati Iroda ez ajánlatról a következőket jelenti:

A magyar kormány báró Villányi bukaresti követ útján jegyzéket nyújtott át a román külügyminiszteriumnak, amelyben azzal az ajánlattal foglalkozik, amelyet Titulescu az optánsperben a legutóbbi népszövetségi ülés alkalmával tett. A magyar jegyzék sajnálatos állapotot állapítja meg, hogy Titulescu három ajánlatát nem tekintheti alkalmasnak rá, hogy a kívánt megegyezés közös alapjául szolgáljon. Majd részletesen kifejti, hogy az első pontot nem fogadhatja el, mivel a barátságos megegyezés természetének fogalmával ellentétes, hogy a felek egyike feláldozza jogi pozícióját a másik kívánságára. Ugyanez okból nem fogadhatja el a második ajánlatát sem, mely a vegyes döntőbíró helyében a három elv értelmében ítélkező új döntőbíró működését kívánja állítani. Ami a harmadik pontot illeti, Magyarország semmi körülmények között sem fogadhatja el kapcsolatot az optánsok kártérítése és a jóvátétel fizetése kö-

zött, mert ez a békeszerződés intézkedésével egyenesen ellenkeznék és a Népszövetség tanácsának ajánlásai is óvakodtak, hogy ezt a két különböző ügyet összekapcsolják.

A magyar kormány azonban, — minden jogot fenntartva arra az esetre, ha az ügy barátságos elintézése nem sikerülne, — a tanács legutóbbi ajánlásának szellemében az ügy gyakorlati megoldására ajánlatot tesz a román kormánynak. A magyar kormány novemberi jegyzékében már megjelölte a megoldás körvonalait, azonban, hogy az őszinte békülékenységnek és a Népszövetség iránt való jóakaratságnak újabb tanujelét adja,

kész közvetlen tárgyalás útján más gyakorlati megoldást keresni.

A magyar kormány hajlandó rá, hogy a népszövetségi tanács két semleges tagjának a közvetítő szerepét a két állam tárgyalásaiban elfogadja. A Népszövetség pénzügyi bizottsága a pénzügyi kérdésekben hasznosan támogathatná ezt a közvetítést. A magyar kormány azonban szükségesnek tartja, hogy

előre megállapíttassék az a határidő, amelyen belül az ügy közvetlen tárgyalások útján való rendezésének meg kell történnie.

A kormány meg van győződve róla, hogy ajánlata mindkét állam jóakaratu közreműködésével alkalmas rá, hogy az ügy kölcsönös megegyezéssel befejeztessék.

Látogatás az ujságírónál

Irtá: Márai Sándor

Budapest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) — Ezerkilencszázhuszonnyolc júliusában, nagyon forró napok egyikén, felkerestem barátomat, az ujságírót, aki, ezt talán mondanom is fölösleges, nem svábhegyi villájának árnyas kertjében fogadott, hanem a fegyházban. Tizennégy napot adtak neki sajtóvétségért, mert a frank-per kapcsán megírt valamit, úgynevezett közérdekű dolgot, amit megtudott. Most már: lehet az is, hogy tévedett. Mindenki tévedhet, csak az ujságíró nem. Az a szép ebben a mesterségben, hogy az ujságíróról feltételezik a csálhatatlanságot, mint a pápáról. Most persze ott ült, a tévedésével, a börtönben.

Rossz kapun csöngettem, mert egyelőre még nem ismertem a járást. Én is tévedhetek.

★

A soros ügyész rendkívüli engedélyével, egy vörös cédulával, átengednek a vaskapun. Szuronyos fegyőrök között, egy katonai kórházakra emlékeztető folyosón visznek végig.

Először vagyok itt, szeretnék minél kevesebb feltűnést okozni, legszívesebben szeretnék visszafordulni és hazamenni. Van valami erőszakolt az ilyen látogatásokban. Annak, akit fel akarok keresni, nem mesélhetek arról, hogy jó idő van odakünn, se arról, hogy tegnap a Svábhegyen vacsoráztam, vagy, hogy a Jenő elutazott négy hétre Reginibe. Minden rossz, ami eszembe jut. Nem kérdezhetem tőle: „Hát mit csinál ez este?” Eredetileg arra gondoltam, hogy finom ráspolyt és kötelhagcsót hozok neki ajándékba, s megsugom, hogy várjon meg egy zivataros éjszakát, barátai majd a Bont-utca sarkán fogják várni egy autóval. Ez is rossz, mert mire egy zivataros éjjel elkövetkezik, már le is ülte a tizennégy napot.

Ezért csak megállok egy sarokban és várom, hogy megszólítson valaki.

Ez a szoba, a társalgó, háboru után Budapest minden híres figuráját látta. Gyilkosok, sikkasztók, forradalmi és börze-hérosok. Bonnyolultabb kényszeregyezések hősei, az egész névsor, ahogy homályosan zug az emlékiükben, itt beszélt minden csütörtökön az ügyvéd, a feleséggel, a gyerekekkel. Állva beszélgetnek, az asszonyok kezében csomag, vagy virág. Sok jól öltözött asszony, aki az urát várja. A férfi jön, mögötte a fegyőr, megölelik egymást, sirni kezdenek. A teremben mindenképp sir. Tíz-tizenkét pár, s mindenütt ez a néma ölelkezés, ezek a szemérmes, szégyelt csók, a nyilvánosság előtt, a fegyőrök, s a látogatók előtt. Ezek a reszkető karok, ezek az ölelések, ahogy az asszony a férfi borotvátlan arcát simogatja, aztán behunyja a szemét, iparkodik

elfelejteni, hol van, s átöleli a nyakát és sir és csókolni kezdi. Az egyik férfi karján négy éves kisfiú ül, érdeklődve, komolyan, átöleli az apja nyakát, s figyelmesen nézi a többieket. Az apa egyik kezével a gyereket öleli, másikkal az asszony kezét tartja. Az asszony csinosan, netten öltözött polgári nő, virágcsokrot tart a kezében, ezt hozta a férfinak. Fehér rózsákat. Minden pár mellett egy fegyőr, hallgatja, mit beszélnek. Ha halkabban beszélnek, a fegyőr közelebb tartja a fülét, hogy jobban hallja. Ez az előírás. És, a közelhajló fegyőr előtt a férfi és a nő összehajlítják nedves arcukat és megcsókolják egymást. A férfiak is sirnak. Talán egy éve van már itt ez a szakállas, talán évekig lesz még itt, s az asszony minden csütörtökön bejön, sorbaáll, megvárja amíg a férfit lehozzák.... Nem jó utánamenni gondolatban. A régi tételt, hogy gyilkos soha sem lehet olyan kegyetlen az áldozathoz, mint a társadalom büntető rendszere az elítélthez, ebben a szobában, ahol az elítelt és családtagjai találkoznak, minden illusztrációval látom. — „Eredj el a szállítóhoz, mondd meg neki, hogy tegyék az egész gypajut raktárba”, — mondja az egyik egy nőnek. Szállítóról beszélnek, a külső, végtelenül távoli és valószínűtlen életéről, ami nélkülük zug valahol tovább. S egy fél óra múlva vissza a cellába, az ajtóból még egyszer látni az asszony eltorzult, vonagló arcát, s leülni és gondolkodni az egészen, a szállítón, az asszonyon, a kínon és büntetésen. Ez a közös társalgó, kitűnő a maga nemében. Csak kétlem, hogy különösebb humánus öntudatra nevelne.

De most elhivnak, mert a fogoly várja a szerkesztő urat az igazgató ur irodájában.

★

Hát ez már persze egészen más világ itt. A sajtóvétség uri dolog, az igazgató kifogástalan uriember, én is kifogástalan uriember vagyok, s a fogoly is kifogástalan uriember, s egy csapásra kaszinó-jelleget ölt az egész affér. Klub-fauteilt kapok, cigarettát, lehet hátradülni, udvariaskodni, s könnyű mozdulatokkal társalogni. Az egész olyan, mint egy bankigazgató szobájában, ahol a féllal tárgyalnak... csak, izé, az ablakon rács van és a fegyőr a barátom mellett áll.

S én ülök, s a barátom áll. Neki nem szabad leülni.

Persze, ha megkérné az ember az igazgatót, ő készséges örömmel... de az ember, már mint a barátom, nem kéri meg az igazgatót. Tart arra, hogy ő most fogoly. Barátom szenvedélyes dohányos, de most nem gyújt rá. Nem azért, mert nincsen cigarettája, hanem, mert nincsen dohányzási engedélye. A foglyoknak mindenhez engedélyre van szüksége. Az igazgató bizonyára megtudná, mert ő tudja, hogy a barátom

kifogástalan uriember, aki mindössze tizennégy napot ül sajtóvétségért. Tizennégy nap után valószínűleg szívesen elmegy a barátommal vacsorázni Budára, vagy a kaszinóba fölmennek együtt. De az igazgató egyelőre tud valamit: azt, hogy a barátom egy cellában lakik és fogoly. Mindegy, hogy mit csinált. A fogoly lényege éppen az, hogy nem szabad ember, tehát valaki más, mint az igazgató és én. Igazán közhely, hogy odakünn mit csinált? Odakünn az emberek mindenfelét csinálnak, üzleteket kötnek, ujságot írnak, ez mind rendben van, amíg egy napon ki nem derül, hogy nincs is rendben. S ez mindennap kiderülhet. Nem is kell sok hozzá. Az igazgató helyzetét meg kell érteni: itt vagyok például én, egy gentleman, a klub-fauteilben, s beszélgetek és dohányzok és viccelek, s aztán kezét fogok mindenkivel és emelt fővel kimegyek az utcára, élelem az életemet, ujságot írok továbbra és a magam módját szerint: de két hét, vagy két hónap, vagy két év múlva egyszer csak lejelentkezem nála, változatlanul gentleman, csak éppen irtam valamit egy csirkefogóról, s utólag kiderült, hogy bizonyos szempontból tévedtem, mert nem ő a csirkefogó, hanem én, aki megírtam, hogy ő csirkefogó. Ezek a métiér rizikói, amit vállalni kell. Na mármost, az igazgató tudja, hogy az emberiség, csupa gentleman, kiűn futkároz az utcán, de egy napon bejön ide az irodába, s lejelentkezik nála... Az igazgató tehát nem hisz senkinek, amiben igaza van. Ő csak udvarias, szegény. Mit csináljon. Nervózus lehet, a modora kifogástalan, de a nézése merev, s a fejét időnként idegesen megrázza. Éppen, csak, hogy vicceket nem mesélünk egymásnak, de ha véletlenül egy rossz mozdulatot csinál, vagy mondok valamit, ami nem illik ide, fölkel és kiutasít. Vagy itt — tart.

— Most ez egy más világ, uraim — mondja kedvesen és udvariasan, — a fogházról, ha szabad kérnem, egy szót sem, uraim. Az nem való a nyilvánosság elé. Ez egy külön világ, nem tartozik senkire, uraim.

Nekem ebben külön véleményem van, mint az emberiség egyik résztvevőjének, s azt tartom, hogy a fogházról nem lehet eleget írni. Ha ennek a fáradt hivatalnoknak, az igazgatónak merev szemét nézem, fel kell tételeznem, hogy mindent tud, amit én ebben a pillanatban erről a helyzetről gondolhatok. De nem beszélünk róla, se ő, se én, uriemberek.

★

A diskurzus pontosan szanatóriumi műszakkal történik, ahogy frissen operált beteggel beszélhet az ember az operáció negyedik napján. A kérdések ilyenek:

- Tudsz aludni?
- Van étvágyad?
- Akarsz olvasni, mit?
- A szomszédok csendesek?
- Van most nagybeteg, azaz nagy gazember, az emeleten?
- Első nap milyen volt?
- No már csak nyolc nap, aztán felkelhetsz.

— Igen, a Gáspár is átesett rajta. Nem marad utána semmi.

- Vízet iszol, vagy ásványvizet?
- Alkoholt persze nem szabad, azt tiltja az, izé... az előírás.

— Nem kívánod a cigarettát?

S a beteg pontosan ebben a modorban felel, szeliden, s bágyadtan, egy kis hányaveti nervozitással és legénykedéssel, de beszéd közben reszket a keze. Persze, csak úgy tesz... de fáj azért ugy-e? S tizennégy nap, sok egy kicsit. Meg fogsz gyógyulni, légy egészen nyugodt. Mind meg fogunk gyógyulni ebből, egy napon... ha az a hit nem lenne, akkor nem is érdemes élni.

Egyelőre csak fekszd csendesen, pajtás, ember, nagybeteg. Egy kis limonádét néha, könnyű sáta, korai fekvés. És tartsd be, amit előírnak.

★

De a félóra letelt és gentlemannek, hogy mondjam, a szíves marasztalást nem szabad komolyan venni. Bucsunál mind kezét fogom: a fogoly és én, az igazgató és én, a fogoly és az igazgató ellenben nem fognak kezét... A fogoly udvariasan meghajítja magát, s az igazgató udvariasan biccent. Majd nyolc nap múlva, akkor kezét fognak.

A fegyőr haptákba vágja magát. Az ujságírót felkísérik a fegyházba.

A társalgón megyek át, ahol még mindig sirnak és csókolóznak, a férfi és a nő, a büntetés után. Amíg ezt a paradicsomi képet nézem, azt mondja csöndesen a kísérem:

— Minden bírót kötelezni kellene, hogy őszántából két hónapot üljön, vagy télben, vagy nyáron, mielőtt nekimegy a pályának. Mint közönséges fogoly, minden kedvezmény nélkül őszántából. Hogy tudja, miről van szó; aztán menjen és ítéljen.

Levegőbe röpült a cattarói municióraktár

Budapest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Cattaróból jelentik, hogy az ottani őbölben elhelyezett municióraktár vasárnap éjjel felrobbant.

A gránátraktár, valamint a hajóaknarakár a levegőbe repült. Emberélet-

ben eddig nem állapítottak meg veszteséget, de az anyagi kár felbecsülhetetlen.

A robbanást minden valószínűség szerint merénylet okozta és a hatóságok lázasan nyomoznak a tettesek után.

Barabás Béla és Krenner Miklós egy listán szerepelnek az aradi városi választáson

Az aradi magyarpárti tagozat békét kötött a disszidensekkel

Arad. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Hétfőn este viharos ülése volt a Magyar Párt aradi tagozatának. A gyűlés után az intéző bizottság tartott érekeztetést,

amely végérvényesen megkötötte a békét a magyarpárti disszidensekkel.

A bizottság ülésén Széll Lajos dr. elnökölt, aki beterjesztette a hivatalos listát arra a 15 tagsági helyre, amelyet a polgári blokk a magyarság részére fenntartott.

A bizottság hosszú vita után megsemmisítő szótöbbséggel a hivatalos lista mellett foglalt állást, így a dissziden-

sekkel az együttműködés befejezettnek tekintendő.

Nagy Sándor dr. a disszidensek ellen éleshangú beszédet tartott, amelyben különösen Zima Tibort és Reinhart Gyulát aposztrofálta súlyosan.

A megtámadottak maguk is védekeztek, de nyomtatékosan megvédte őket a személyes támadás ellen az elnök Széll dr. is.

A lista vezetője Barabás Béla, disszidens tagjai: Krenner Miklós, Zima Tibor és Reinhart Gyula.

Az elnökség magatartása Aradon nagy megnyugvást keltett.

Akiket kifosztottak...

Pillanatfelvétel a kolozsvári Egyesült Közgazdasági Bank betéteseinek és hitelezőinek szomorú felvonulásáról

Kolozsvár. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Tegnap számunkban röviden hírt adtunk arról, hogy a kolozsvári törvényszéken megkezdődött a kolozsvári Egyesült Közgazdasági Bank ellen bejelentett követelések igazolása. Ez a szomorú aktus a törvényszék 112-es számú szobájában folyt le, abban a teremben, ahol rendszerint kisebb-nagyobb szélhámosok, tolvajok fölött szoktak itélkezni.

Ide vonultak fel teljes számban a csődbe jutott bank kifosztott áldozatai, hogy mentsék meg, ami még megmenthető.

Az igazolási tárgyaláson nagy számban jelentek meg a kolozsvári ügyvédek, a hallgatóság részére fenntartott helyeken pedig a hitelezők és betétesek törülgették verejtékes homlokukat. Voltak közöttük többen érdekekben megöszült tisztviselők, akik egész életüket a takarékoság jegyében élték le azért, hogy öreg napjaikra, ha majd kihull a toll a kezükből, néhány garast tegyenek félre, hogy az akkor napjaikban legyen miből magukat és családjait fenntartaniok.

Kisirt szemű, gyászos özvegyek szorongatták kezeikben a sok használatól megkopott, piszkosra gyúrt betétkönyveiket és mint vízbefulló a szalmaszálhoz, úgy ragaszkodtak a kis rubrikás füzetekhez abban a reményben, hogy azzal még megmenthetik veszendőbe indult s talán éhezés árán megtakarított garasait.

Hivatalszolgák, akik a kora hajnaltól késő estig robotolnak, hogy családjuk szűkös kenyere kívül pár garast félretehessenek. Reszkető kezű, szürkehajú agastyánok, akikről csak most derül ki, hogy volt egy kis félreteit pénzük, amikor azt már el is veszítették. Ismert kolozsvári kereskedők, akik milliókat veszítettek el. Iparosok, akik a bank bukásával együtt existenciájukat is elvesztették, — rendkívül szomorú látvány.

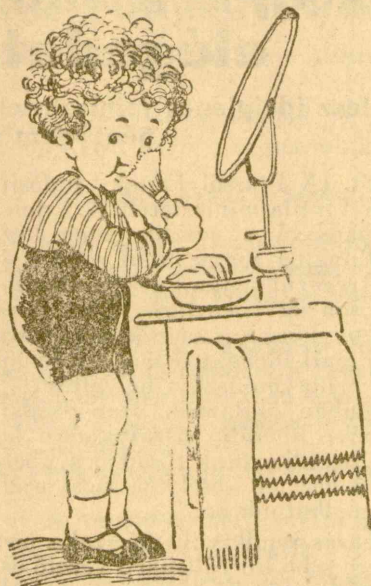
A követelések igazolása délelőtt tíz órakor kezdődött meg. A törvényszék jegyzője egyenként szólítja fel azokat, akik követeléseiket már bejelentették. Minden egyes felszólításra révetegszemű, szomorú emberek furakodnak keresztül a tömegben és ijedten állanak meg a bírói pódium előtt, mintha legalább is ők lennének a vádlottak és nem az a lelkiismeretlenség és átkos rendszer, amely a bank bukását maga után vonta. Felmutatják betétkönyvüket és a követelést igazoló többi okiratokat s ezzel szerepük véget is ér. Utána sorban a második, harmadik és így tovább az egész szomorú sor, s amikor kilépnek a tárgyalóterem ajtaján, réménnyel vegyes aggodalommal és kétségkedések között kérdik egymástól: kapunk-e valamit, legalább morzsákat kapunk-e?

Tekintettel a követelések nagy tömegére, az igazolások péntekig is el fognak tartani. A csődbíróság ezalatt folyton permanenciában lesz, hogy a hitelezők névsorából senki ki ne maradjon, s másrészt azért, hogy a követelések is igazolva legyenek. Az egész voltaképpen csak üres formalitás, de a hitelezők igen fontos aktusnak tekintik. A tömeggondnoknak természetesen joga van minden egyes követelést kifogásolni és megtámadni, s a szerencsétlen károsultak követelésükből aligha kapnak valamit, hacsak a csőd megszüntetését nem sikerül elérni. Pénteken a hitelezők megválasztják megbízottaikat, s pár nap múlva megalakítják a végleges csődválasztmányt is, amely dönteni fog a kielégítési kvótára vonatkozólag.

Jó lett volna, ha azok, akik a mások megtakarított garasával sáfárkodnak, néhány percre benéznek erre a szomorú tárgyalásra.

Chamberlain újra nyilatkozott az optánsje ről

London. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az alsóházban Chamberlain válaszolt Gower, Doans és Evans képviselőknek az optánsperben elhangzott interpellációikra. — Chamberlain válaszában kijelentette, hogy az angol kormány hozzájárult a népszövetségi tanács határozatához, majd e határozatot ismertetette.

Ópám
tudja
mi
a jó!

OLCSÓ LUXUS!

Mikor

„ERASMIC”
borotvaszappanról van szó.

Az „ERASMIC” borotvaszappan felényire apasztja a borotva vagy borotvakészülék munkáját, előkészíti gyorsan az arcot a borotváláshoz. Borotválás után az arc tiszta, hűvös marad s semmi jelét sem mutatja az irritációnak.

Az „ERASMIC” összetétele és minősége abszolút garanciát képez azáltal, hogy a legértékesebb anyagokból tevődik össze, amelyek kitűnő elosztásban s a legmodernebb tudományos felfedezések alapján vannak keverve.

Bizonyítékot nyerhet, ha még ma vesz egy „ERASMIC” borotvaszappant, amelyet ha vízben — bármilyen összetételű és hőfoku lehet — kipróbál, azonnal arra a meggyőződésre fog jutni, hogy nem létezik ennél jobb borotvaszappan, sőt az „ERASMIC”-kal összehasonlítható sem.

Az „ERASMIC” borotvaszappan a kereskedelemben henger alakú tubusokban kapható s valódi angol gyártmány.

Jegyzet. Az „ERASMIC” borotvaszappan kapható gyógyszerárak-, drogériák- és illatszertárakban.

A „The Erasmic Coy., Limited, Warrington (Anglia) ház romániai kizárólagos képviselői: Parfumeria Elitei Engros, Bukarest, Str. Sf. Ioniță No. 7.

Országos gyűlést tart

a szociáldemokrata párt Kolozsváron

Az összes aktuális napikérdésekkel foglalkoznak a kongresszuson, amely július 29-én és 30-án lesz

Kolozsvár. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A romániai szociáldemokrata párt erdélyi tartományi vezetősége országos pártgyűlést hívott egybe, amely július 29-én és 30-án lesz Kolozsváron. A kongresszuson a párt szervezeti szabályzat értelmében a tartományi pártvezetőséghez tartozó összes erdélyi pártszervezetek 50 tagig egy kiküldöttel és minden további 100 tag után 1—1 delegátussal képviseltetik magukat. A pártgyűlés, amelyen 200-nál több résztvevőre számítanak, az összes aktuális napi kérdésekkel és az általános politikai helyzettel is intenzíven kíván foglalkozni.

A gyűlés napirendje különben a következő: 1. Jelentések. 2. A pártszervezés kérdése. Előadók: Hoffer Géza és Munteanu Miklós. 3. A pártsajtó ügye, előadó: Bartalis Sándor. 4. A belpolitikai helyzetet ismertetik S. Radacanu. 5. A községi politikáról beszél dr. Lucian Sándor. 6. Szociálpolitikai problémák. Előadják: Flueras János és György Antal. Végül a pártvezetőség megválasztása és indítványok.

A gyűlés lefolyása anal is inkább nagyjelentőségű lesz, mert annak keretében kerül megvitatásra a román nemzeti párt és a szociáldemokrata párt közötti fegyverbaráti viszony ügye is. Ez a viszony, mint ismeretes az utóbbi időben a nemzetipárt erős elszigetelődése és külön akciói miatt nagyon megromlott. A párt egy jelentős részében éppen ezért már régebben felvetődött a fegyverbarátság felmondásának kérdése, amely most a kongresszus keretében fog megoldást látni.

Butorvásárlás bizalom dolga

Ha jó butort akar venni, ne sajnálja az utat
MAROSVÁSÁRHELY-re és tekintse meg

Székely és Réti
erdélyrészi butorgyár Rt

hatalmas raktárait.

Bismarck, Stangl, zongora és pianínó
Wirt, Hoffmann
gyárak képviselője. — Hiteles és egyéneknek kedvező fizetési feltételek.

Mi az oka a liberális pártban dúló elégedetlenségnek?

Mégis Duca lesz ideiglenes miniszterelnök — Általános ellenszenv Victor Antonescu pénzügyministersége ellen

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Bratianu Vintila miniszterelnök bejelentette, hogy szabadságát augusztus elején kezdi meg. Először Royatba megy, ahol rendes évi kuráját fogja elvégezni, aztán Párisba utazik. ... hogy ott a kölcsön ügyében tárgyaljon. A miniszterelnök szeptember huszonötödikéig marad külföldön, s az alatt idehaza a miniszterelnöki székhely Duca belügyminiszter helyettesíti.

Mielőtt azonban elutaznék szabadságára, még igen sok belső liberális viszálykodást kell elintéznie. Már foglalkoztunk röviden a liberális pártban dúló nézeteltérésekkel, most újabb részletekről számolhatunk be:

A törvényhozás rendkívüli ülészsaka megnyitásának hírére több liberális párti vezető összehívta annak tárgyalására, hogy milyen álláspontot helyezkedjenek a kormány néhány tagjával szemben. A helyzet ugyanis az, hogy a pártban erős kampány folyik a kabinet ama tagjai ellen, akik nincsenek beiratkozva a liberális pártba. Már több ízben figyelmeztették is Bratianu Vintilát, a párt elnökét, hogy a párt tagjai nem paríroznak a kormány ama tagjainak, akik nem léptek be a pártba és azoknak sem, akik nem vallják kifejezetten a liberális elveket.

A miniszterelnök már többször tárgyalt ezeknek a kérdéseknek az elintézése céljából s ezek a tárgyalások most befejezés felé közellednek.

A liberális párt elégedetlenjei az elmúlt hét folyamán többször gyűltek össze tanácskozássra, amelyeknek eredményeképpen tudomására adták a miniszterelnöknek, hogy tiltakozzanak Victor Antonescunak pénzügyminiszterre való kinevezése ellen is. Az elégedetlenek magatartásukat azzal indokolják, hogy elegendő adat birtokában vannak, amelyek a volt miniszter kártékony párisi tanácskozásairól szólnak, amelyeket a hadiadósságok és a Franciaországban levő román járadékkötvények ügyében folytatott.

Az elégedetlenek kijelentették, ha felszólításuknak nem tesz eleget a kormány elnöke

s Antonescu pénzügyminisztere lesz a kormánynak, küzdelmet indítanak ellene akár a parlamentben is.

Az elégedetlenség másik oka az a megoldás amelyet Bratianu Vintila szabadsága idejére való helyettesítés ügyében választott. A miniszterelnök attól tartott, hogy távolléte alatt esetleg kibuktatják s egy mindenáron megbízható embert akart a maga helyére állítani Angelescu közoktatásügyi miniszter személyében. Bratianu Vintila tanácsadói azonban meggyőzték a miniszterelnököt arról, hogy állása csak egy esetben megingathatatlan: ha az ideiglenes miniszterelnökséget Ducára bizza. Mert ha Duca teljes felelősséggel veszi át a kormány vezetését, nem kockáztatják meg Bratianu megbuktatását. Bratianu deferált és így let Duca a miniszterelnök helyettese. Ezt a határozatot azonban mélyen sértőnek tartják magukra nézve Argetoianu és Lupu is, akik nem hajlandók még egy hónapon át sem Duca vezetése alatt működni.

Bratianu Vintila ma expozét tartott a kölcsönről és a stabilizációról

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Bratianu Vintila miniszterelnök ma délután a kormány tagjai és a liberális vezetők előtt expozét mondott a kölcsönről. Az expozé rendkívül optimista, Bratianu szerint a kölcsön és a stabilizáció szeptemberben egészen biztosan kész lesz. A stabilizáció munkájában részt vesznek majd az összes román pénzintézetek, amelyeknek szakértői a stabilizációs tárgyalásokban is részt vesznek.

Semmiféle alap sem volt Hank Mihály letartóztatására

Kihallgatás után azonnal szabadlábra kellett helyezni a mozdonyáról lerángatott magyar vasutast

Belgrád. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Hank Mihályt, a magyar mozdonyvezetőt, akiről tegnap megírtuk, hogy a szerb csendőrség igazi balkáni módon lerángatta a mozdonyáról, s bilincsekbe verve vitte el az állomásra, s akinek ügyében tegnap még felvilágosítást sem akartak adni a helyszínre kiszállított magyar vasutas bizottságnak, tegnap kihallgatták és kihallgatása után azonnal szabadlábra is helyezték.

Ugy látszik, Szerbia abban látja a maga kulturhivatását, hogy a Balkán határait északra minél magasabbra kiterjessze.

Ma délből ülést tartott a nemzeti-parasztpárt állandó bizottsága

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A nemzeti parasztpárt állandó bizottsága ma délből ülést tartott, Maniu Gyula elnöke alatt. A bizottság a párt aktuális teendőit beszélte meg. Mihalache holnap jön Bukarestbe s ezzel megkezdődik a párt aktív munkája.

Morohez volt munkáspárti miniszter áll Obregon meggyilkolása mögött

Mexikó. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Obregon merénylője kihallgatása folyamán teljesen beismerő vallomást tett. A vallomásból kiderült, hogy a merénylet hátterében nem a klerikálisok, hanem Morohez volt munkáspárti miniszter húzódik meg. Morohez annak idején a közvélemény nyomására volt kénytelen lemondani miniszteri állásáról.

Tegnap későn este kapta meg a magyar követség Titulescu ajánlatát

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Brassói Lapok tegnapi száma közölte, hogy ellenkező híresztelés dacára a magyar követség tegnap délig nem kapta meg Titulescu optánsperbeli ajánlatát.

Ma délből Vest báró, a bukaresti magyar követség tanácsosa, magához kérette a bukaresti kisebbségi újságírókat s közölte velük, hogy a külügyminisztériumtól tegnap késő este érkezett meg az ajánlat az optánsperben. Az ajánlat szövegét azonnal közzétették a budapesti kormánnyal.

Revízió alá veszik a Dawes-tervet

Páris. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Poincaré hétfőn újra tanácskozott Parker Gilberttel, aki meg legutóbb Mellonnal tárgyalt. A tanácskozások a Dawes-terv revíziójáról folytak, amit Poincaré állítólag nem utasított vissza, csak kikötötte, hogy Franciaországnak is engedelményeket kell kapnia a saját háborús adósságaiban.

A MAI PÉNZPIAC

A lej mára változatlan

Száz lej Zürichben

3.17

100 lej 0.61 dollár	1 dollár	164.80 lej
100 lej 4.32 1/4 shilling	1 angol font	802 lej
100 lej 3.50 m pengő	1 pengő	28.80 lej
100 lej 2.56 1/2 márká	1 márká	39.42 1/3 lej
100 lej 20. — 5/8 cseh kor.	1 cseh kor.	4.90 lej
	1 o. schilling	23.35 lej
	1 svájci frank	31.80 lej

A világpiacon lényegtelen eltérések.

A belföldi piacon erősen tartott árfolyamok, kevés áru.

Zürich. Devizák. (Zárjelben a tegnapi zár árfolyamtól való eltérések.) Nyitási árfolyamok svájci frankban: száz német márká 123.98, egy dollár 5.1932 1/2 (+0.0002 1/2), egy angol font 25.24 3/4 (-0.005), száz francia frank 20.33, száz olasz líra 27.19 1/2 (-0.015), száz cseh korona 15.38 1/2 (-0.05), száz dinár 9.1280, száz lej 3.17, száz pengő 90.53 1/2, száz osztrák schilling 73.22 1/2 (-0.05).

VEGYES SZAKKÖNYVEK

Meyer: Sulyszámítási táblázat	Lei	51
László: A feltaláló útja	"	24
Szerényi: Mértékek és súlyok	"	24
Balog: Osztófej	"	48
Benedek: A logarléc	"	28
Kóhalmy: Sulyszámítás tank.	"	48
Zeidler: A modern börtényártás	"	85
Farkas: Algebra	"	58
Cserési: Az ötvösség	"	48
Klemp Gusztáv: A timárság	"	43
Thiering Gusztáv: A damaszkszövésről	"	34
Fürst Sándor: A bőripar. 2 kötete egyenként	"	55
Krasznay I.: Nyomdász-mesterség. 2 kötet egyenként	"	55
Bodh: Cipészipar	"	93
Dubowitz: Szappangyártás	"	116
Förstner: Ipari mértan és testábrázolás	"	157
Lenkei: Segédeszköz az ábrázoló mértanhoz	"	48
Betegh: Trigonometria	"	48
Szegő: A vegytan és vegyi ipar	"	58
Vékony: A szabómesterség tankönyve	"	96
Jeschik: Könyvkötőmesterség	"	123
Bicskei: Mértan	"	31
Testmértan	"	82
Wagen: Mázoló és szobafestők gyakorlati kézikönyve	"	136
Pap János: Az agyagipar	"	68
Schober J.: A selyem és feldolgozása	"	340
Horváth E. J.: Ötvösiparosok kézikönyve	"	55
Kiss-Czike: Ruházati ipar: I. rész. Szabóipar	"	55
II. " Szűcs, kalapos és kezyüipar	"	55
Klemp G.: A bőripar	"	144
Mihalik Gy.: Textilanyagisme és technológia	"	87
Painlevé-Borel-Maurin: Aviatika	"	290

Az ár és 10 lej portóköltség előzetes bekiel-
dése ellenében azonnal ajánlva szállítja a

„Brassói Lapok” Könyvosztálya.

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban. Hirdetések vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők, vagy pedig bármelyik hirdetési iroda, vagy bizományosaink útján is feladhatók. A *gal jelzett hírek díjazás alá esnek.

Felelős szerkesztő: Kocsis Béla.

A Brassói Lapok nyomdavállalatának kiadása.

Előfizetési díjak Brassóban: egy óra 90 lej, negyedévre 240 lej, félévre 460 lej, egy évre 900 lej. Kézbesítési díj külön fizetendő. Előfizetési díjak vidékre: egy óra 100, negyedévre 270, félévre 520, egy évre 1000 lej. — Külföldre: negyedévre 420.—, félévre 820.—, egész évre 1600 lej

NOBILE ÉS A GYERMEKNEVELÉS.

— Hogy van? Mit csinál a kis fia?

— Jól, köszönöm, Remekül sikerült gyerek, csak éjjel gyakran nobilézlik.

— Kényszerleszállást végez.

— Mária királyné Brassóban. Mária özvegy királyné az utóbbi időben gyakran rándul be Brassóba, ahová egy régi, hű és kedves embere iránt való érdeklődése hozza. A királyné tegnap délelőtt volt ismét itt, ahol egyenesen a Depner-szanatoriumba ment. Itt fekszik súlyos betegen a 76 éves Liemann udvari építész, s őt látogatta meg tegnap ismételt az özvegy királyné. Teljes egy órát töltött a nagybeteg építész ágyánál.

— VASÁRNAPI SZÁMUNKBAN kezdődik Márai Sándor regénye: Bébi, vagy az első szerelem. Az első közlemény egy oldalnyi terjedelmű lesz és az új magyar irodalom egyik legtehetségesebb reprezentánsának finom írására ismételt felhívjuk olvasóink figyelmét.

— Franasovici újból Erdélybe utazik. Bukaresti tudósítónk telefonálja, hogy Franasovici belügyi államtitkár a belügyminiszter utasítására újból Erdélybe utazik, hogy az egyes közigazgatási kerületekben tanulmányozza a munkálatok menetét.

— Ha ügyvédek ülnek a gázoló autón. Kolozsvári tudósítónk telefonálja: Néhány nappal ezelőtt, beszámoltunk arról, hogy Kolozsvár közelében a Feleki-tetőn egy bukaresti autó, amelyben a soffőrön kívül két bukaresti ügyvéd ült, elütötte Aurica Todorát. Az esetet a hatóságok is az asszony részlegesének tulajdonították, de később gyanu lett a dolog s kihallgatták azt a soffőrt, aki az autót vezette. A soffőr vallomása szenzációs dologról rántotta le a leplet. Elmondta hogy a két ügyvéd rögtön a bal eset után konyakot öntött az asszony szájába, hogy részességére hivatkozzanak. A hatóságok a soffőr vallomása után kihallgatták az elgázolt asszony ismerőseit és rokonságát s ezek azt vallották, hogy Aurica Teodora a baleset napján teljesen józanon ment el hazulról és soha sem volt iszákos. A nyomozás újabb fordulata után a kolozsvári ügyészség ma megkereste a bukaresti hatóságokat, hogy a két ügyvédet hallgassák ki.

— Meghalt az utolsó horvát bán. Bécsből jelentik: Tegnap hosszas betegség után elhunyt Bécsben gróf Pejacevics Tivadar. A hetven éves gróf, aki egyike volt a leggazdagabb magánosoknak, valamikor Horvátország bánja volt.

— Az oroszországi népszámlálás érdekes adatai. Moszkvából jelentik: A legutóbb befejezett népszámlálás szerint a mai Oroszországban 144,805.000 lakos él, vagyis negyvenmillióval több, mint harminc év előtt. A népszámlálást százhetvenezer hivatalnok végezte, s a népszámlálás során igen érdekes adatokra bukkantak. Az északoroszországi Meuzenszk kormányzóságban egy vallási szektát találtak, amelynek tagjai fogadalmat tettek arra, hogy soha nem ejtenek ki egyetlen szót sem. Az önkéntes némaságban élő hívek közepénél fogadták az összeírásra menő tisztviselőket, cselekedetükkel adva kifejezést felháborodásuknak, miután azt szavakkal nem teheték. A népszámlálás alkalmával olyan törzsekre is akadnak, amelyek ma is pogányok és bálványokat imádnak.

A bukaresti török konzul súlyos autóbalesete

A konzul jobbkeze teljesen összeroncsolódott, a másik két utas könnyebben megsebesült

Brassó. (A Brassói Lapok tudósítójától) Tegnap este súlyos autószerencsétlenség történt a Tóinös völgyében. A bukaresti 1032. számú autó, amelyben a bukaresti török konzul ült, két ur társaságában és amely Bukarestből jött Brassó felé

az alkonyatban szembekerült egy ellenkező irányból jövő szekérrel.

A soffőr az utolsó pillanatban vette észre a veszedelmet, fékezett és ki akarta kerülni a szerkezt, de a kísérlet nem sikerült. Az autó le-

szaladt az országútról s felborult. Az autóban a soffőrön kívül hárman ültek, akik közül

a török konzul sebesült meg.

Egyik keze, amely az autó szétroncsolt darabjai közé szorult, teljesen összeroncsolódott. A másik két utas csak kisebb sebesüléseket szenvedett.

A sebesülteknek gyalogszerrel sikerült elvanszorogni az alsótömösi Breckner-szanatoriumig, ahol megkapták az első segélyt, majd egy másik autóval Brassóba jöttek, ahol kezelés alá vették őket.

— Halálesetek és sebesülések a bécsi dalosversenyen. Bécsből jelentik: A dalosversenyen amely óriási közönség előtt folyt le tegnap Bécsben, a mentőknek sok dolguk akadt. Kétszáz esetben vonultak ki, hogy első segélyt nyújtsanak, a tolongás és hőség miatt megsebesült és rosszul lett embereknek. Két haláleset is történt. Egy magántisztviselő szívizélhűdésben meghalt, egy tanító pedig a nagy tolongás miatt lezuhant a hidról s szintén életét veszítette.

— Belgium nem akarja a német jóvátétel revízióját. Londonból jelentik: A londoni belga követség, tegnap fogadóestélyt tartott. A belga követ kijelentette az estély vendégeinek, hogy Belgium semmi körülmények között sem mehet bele a német jóvátétel revíziójába, mert Belgium megerősödése és virágzása a jóvátételtől függ.

— Be kell jelenteni az iparkamaránál a román alattvalóknak a magyar alattvalókkal szemben fennálló követeléseit. A brassói kereskedelmi és iparkamara az ipar és kereskedelemügyi minisztériumtól a következő átiratot kapta: Mindama követelések rendezése és fizetése céljából, amelyekkel a magyar alattvalók tartoznak a román alattvalóknak, a Monitorul Oficialnak 1924 december 19-iki 279. számában közölt magyar-román pénzügyi meg egyezésre való hivatkozással arra kéri a körlevél a kereskedelmi és iparkamarát, hogy ezekről a követelésekről minél előbb küldje be a kimutatásokat. A kimutatásnak tartalmaznia kell a következő adatokat: a hitelező neve, az adós neve, a szerződés kelte, a kölcsönösszeg, a kölcsön minősége, a pénznem, amelyben a kölcsön létrejött, az amortizáció határideje, kamatok és egyéb megjegyzések. Ez átirat alapján a brassói kereskedelmi és iparkamara felkéri az érdekelteket, hogy a kért adatokat minél hamarabb juttassák el hozzá.

— Autószerencsétlenség az országúton. Marosvásárhelyről jelentik: Szászrégen közelében súlyos autószerencsétlenség történt. A 61. Marosvásárhelyi jelzésű autónak kiesett az egyik kereke és az autó beleütközött egy sürgőnypóznába. Az autó utasai, Máté Viktor, szatmári tanítóképzői igazgató, a felesége és két gyermeke kiröpültek az autóból és súlyosan megsebesültek. Egy szembejövő aradi autó vitte be a sebesülteket a szászrégeni kórházba.

— Tűz a brassói állomáson. Tegnap délután négy órakor a brassói állomáson az elágazásnál, minden valószínűség szerint a mozdonyszikráktól kigyulladt egy fatraverz. A tűz áttért a többi összekötő gerendára is, úgy, hogy mire a tűzoltóság kiérkezett, nyolcszáz darab fatraverz égett. A tűzoltóknak rövidesen sikerült eloltani a tüzet.

— A lissaboni zendülés résztvevőit száműzik. Lissabonból jelentik: A katonai zendülés miatt a kormány eddig negyvennégy tisztet, huszonöt altisztet és százhetvenegy polgárt tartóztatott le. A letartóztatott egyéneket akik élénk szerepet vittek a két napos lázadásban, az afrikai gyarmatokra fogják száműzni.

— Tűz Lupényban. Hunyadmegyei szerkesztőségünkől: Julius 10-én este Solomon Samuila lupényi lakos háza kigyulladt és a ház fedele teljesen leégett — A kivonult lakosság a tűz további terjedését megakadályozta. A kár több, mint 10.000 lej. — A tűz oka mindeddig ismeretlen.

— A versenyközben eltűnt pilótát holtan találták. Londonból jelentik: A repülőversenyen, amely a király-serleg elnyeréséért folyt, Warwick, ismert angol pilóta is résztvett. Versenyközben azonban a pilóta eltűnt és hiába keresték. Tegnap aztán a délskóciai Pesleiben rátaláltak az eltűnt pilóta holttestére.

— A jószívű emberek támogatását kéri egy szegény asszony. Ma megjelent a szerkesztőségünkben egy szegény asszony, aki könnyek között panaszkolta el szomorú sorsát. Férje, aki napszámos volt, néhány hét előtt megőrült s miután sem a nagyszobeni, sem a kolozsvári klinikán nem tudták elhelyezni, a brassói Sinylők házába vitték. A szerencsétlen asszony öt apró gyermekkel minden támogatás nélkül maradt, a hatodik gyermek is már utban van s ezért arra kéri a jószívű embereket, hogy támogassák őt elhagyatottságában. A nemesszívű adakozók adományait közvetlenül a nyomorban sanyalódó sokgyermekes anya címére juttassák el. Címe: Lopo Jánosné Brassó, Kőbánya-ut 29 szám.

— Egy asszony tüzzel akarja elpusztítani a kolozsmegyei Poklos községet. Kolozsvári tudósítónk telefonálja: A kolozsvári prefekturára naponta érkezik jelentés a kolozsmegyei Poklos község előjáróságától, amelyekben tüzekről számolnak be. A mindennapos tüzek végül is feltűnővé váltak, s vizsgálatot indítottak az ügyben. A gyanu a félőrült Ember Mária ötvenéves poklosi asszonyra irányult, a kinek néhány hét előtt két bivalya elpusztult. Az asszony azt hitte, hogy ellenségei pusztították el a bivalyokat, s hangoztatta, hogy bosszúból felégeti a falut. Hatósági intézkedésre az asszonyt letartóztatták és elme-gyógyintézetbe szállították.

— A templom ajtóban sujtotta agyon a villám. Déváról jelentik: Porcurea községben folyó hó 19-én zivatar volt kitörőben, amit sürű és állandó villámlás előzött meg. Popa Lázár fiatal suhanc, a zivatar elől a templom ajtajához menekült, hol a villám agyon-sujtotta.

— Megkezdődtek a nyári lopások. Hunyadmegyei szerkesztőségünkől: A napokban Totesd község Serbán Zsigmond nevezetű gazdája egy reggel arra ébredt, hogy földjéről 11 kazal buza hiányzik. — A nyomozást megindították, azonban a nyári tolvajokat még nem kapták meg. — A gazda kára mintegy 5000 lejre tehető.

— Bélrenyheség, gyomor- és bélhurut a vaságbélfal kezdődő megbetegedése, vakbélgyulladásra való hajlamosság esetén a természetes „Ferenc József” keserűvíz gyorsan és fájdalom nélkül megszünteti a hasiszervek pangását. Sok évi kórházi tapasztalat igazolja, hogy a Ferenc József víz használata a bélműködést kitűnően szabályozza. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Szépség — fiatalság titka

az archőr helyes ápolása. Ez pedig csak kizárólagosan a világhírű „Mária Szeplő krém”-mel érhető el. Száraz és zsíros krém ára 35 lej. Puder 20 és 35, szappan 18 lej. Postán is megrendelhető! 150 lejnél portómentes szétküldés. Minenütt kapható. Főlerakat: Császár-gyógyszertár, Tg.-Mures.

ASTRA APOLLO MOZGÓ

Kedden, szerdán és csütörtökön fut
Férfi, kinek nem szabad szeretni
 (Az Apát titka)
 című nagyszabású filmdrámák. A főszerepben Marcella Aibani, Wilhelm Dieterle.
 A hét kimagasló filmesemény: **„A skarlát betű”**
 Főszerepben: Lillian Gish, Lars Hanson.

— Pál István prelátus 50 éves papi jubileuma. Székelyudvarhelyi tudósítónk jelenti: Pál István prelátus, apát-kanonok, székelyudvarhelyi főesperes, most szerdán, augusztus 25-én tartja aranymiséjét 50 éves papi jubileuma alkalmából. Nemcsak Háromszék megye, hanem egész Erdély katolikusága meleg szeretettel veszi körül az ősz főpapot, aki hosszú papi és közeleti pályája alatt általános megbecsülést és szeretetet váltott ki. Hossza éveken át működött, mint referens, majd 1921-ben a székelyudvarhelyi plebánosi és kerületi főesperesi állást foglalja el. Mindenkinek mindene volt. Ájtaja egyformán nyílván állott a lelki üdvösséget keresőknek és az ügyes-bajos dolgokban tanácsot kérőknek állás- és rangkülönség nélkül. Az egyházközségi életben az áldozatkészség fokozása céljából a teljes önkormányzat híve. Mint az iskolák püspöki biztosa, mint a megyei iskolatanács elnöke, mint a hitközség hitbuzgalmi, szociális egyesületeinek igazgatója, mindenütt ott volt és ott van irányításával, gazdag tapasztalataival. A legnagyobb espereskerületet nagy bölcsességgel, tapintattal, igazi szeretettel kormányozza. A társadalmi és közéletnek súlyos szava vezetőegyenisége.

— A 75 éves körtetolvaj halálos balesete. Déváról jelentik: Suciu George, paucinești lakos, szomszédjának, Gruia Cozának távollétében gyümölcsösét akarta megdézsmálni. Az öreg körte tolvaj felmászott a fára azonban arról olyan szerencsétlenül bukott le, hogy nyomban szörnyethalt.

— Ivás közben a kutba esett és megfulladt. Déváról jelentik: Folyó hó 20-án Bosarod község határán levő kutban találták Popescu Juon 62 éves öreg embert. Megállapítás szerint az öreg ivás közben szívszélhűdés érte és holtan esett a kutba.

— Aranyat loptak Gurabárázán. Hunyadmegyei szerkesztőségünkől: A Rudai 12 Apostol bányában július 13-áról 14-ére virradó éjszaka egy nagyobb tömb aranyércet loptak el. — A tömb ércben mintegy 140 grammnyi arany volt, amelynek értéke 8000 lejre tehető. — A bánya vezetősége egy ottani munkásra gyanakszik, azonban konkrét adatok még nincsenek ellene. — A vizsgálat folyik.

* **Vásárolj tejkaramellát**, de ügyelj, hogy elsőrendű minőségű és „Stollwerck” felírású legyen.

Anatole France papucsban

Néhány évvel ezelőtt nagy feltűnést keltett Anatole France titkárának J. J. Broussonnak egy könyve, amelyben a nyilvánosság elé nem való intimitásokat mondott el a világhíres íróról. „Anatole France papucsban” ez volt a címe a titkár könyvének, amelyet azután a világ minden nyelvére lefordítottak.

Párisi tudósítónk írja, hogy most utólrta a nemezis Brousson-t. A papucsokban bemutatott Anatole Franceról szóló könyvnek olyan nagy sikere volt, hogy Brousson csakhamar gazdag ember lett s megengedhette magának, hogy titkár tartson. Maurice Rouzard újságíró lett a titkára. Rouzard most elkövette azt a maliciát, hogy könyvet írt a gazdájáról, a melynek ez a címe:

„Jean Jacques Brousson papucsokban.” A könyv mindent elmond Anatole France titkáráról, csak szépet és jót nem. Brousson természetesen az asztalt csapkodja az öklével dühében.

— Mégis csak disznóság, — ordított abban a szerkesztőségben, ahol Rouzard dolgozik, — hogy mi mindent engednek meg maguknak a mai írók. Már senki sem szent előttük. Még a hálószoza sem... Igazán disznóság!...

Amikor Broussont figyelmeztették, hogy ő hasonlóképpen cselekedett, felháborodva tiltakozott:

— Én történelmet írtam, de ez a csirkefogó Rouzard mindenfélét összehazudott... A bíróság elé viszem az ügyet.

Addig is Rouzard könyvét tömegesen vásárolják. Rouzard szintén jó üzletet csinált...

— Egy tanító agyonlőtte a szerelmesét és azután öngyilkos lett. Aradi tudósítónk jelenti telefonon: Almásfalva községben Lad Juon 21 éves tanító az elmúlt éjszaka folyamán több lövéssel agyonlőtte Popovics Milenát, egy 17 éves urileányt, akibe szerelmes volt, majd öngyilkosságot követett el. Mindketten meghaltak, mielőtt kihallgathatták volna őket.

— Kigyulladt a mező. Hunyadmegyei szerkesztőségünkől: Július 11-én délelőtt 11 órakor Totesd község határában kigyulladt a mező és nyolc kazal buza elégett. — A buza Paulescu Joan odavaló gazda tulajdona volt, akinek ezáltal mintegy négyezer lej kára származott. — Szerencsére a mezőn sokan tartózkodtak s a tűz tovább terjedését megakadályozták. — Ellenkező esetben egy egész falu termése leégett volna. — A tűz okát nem tudják, valószínű azonban, hogy gondatlanságból keletkezett.

— Lépfenés marha husától heten betegedtek meg Szántóhalmán. Hunyadmegyei szerkesztőségünkől: Almásán György szántóhalmi gazdálkodó egyik marhája a napokban megbetegedett. Az állat szombaton, július 21-én már annyira beteg volt, hogy Almásán minden orvosi vizsgálat nélkül levágta és husából egész gyanútlanul több családnak adott el. — Nagy lett azonban az ijedelem hétfőn, amikor kiderült, hogy az állat husa élvezhetetlen volt. Mintegy hét családban történtek lépfenés megbetegedések, akiket a dévai kórházban kezelnek.

SPORT

Kisorsolták az amszterdami vívóverseny csoportjait

Amszterdam. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A mai napon megejtették a vívóversenyben résztvevő csoportok sorsolását.

A törvívás első csoportjában: a franciák, dánok, románok és németek, a másodikban a belgák, spanyolok, norvégek, argentinaiak, a harmadikban: a magyarok, a kubaiak és hollandok, a negyedikben az olaszok, angolok és osztrákok, az ötödikben az amerikaiak, egyiptomiak és svájciak kerülnek szembe. Mindegyik csoportból 2 jut be az elődöntőbe.

A kardcsapatverseny sorsolási eredménye a következő: Első csoport: Franciaország, Görögország, Olaszország és Jugoszlávia, második csoport: Angolország, Lengyelország, Magyarország és Egyesült Államok, a harmadik csoport: Hollandia, Törökország, Kuba, negyedik: Belgium, Chile, Németország.

Az egyéni kardverseny első fordulójában a Bini—Ossier, Petschauer—Ducrat, Gombos—Litvelben párok kerülnek össze.

Ausztria nyerte a dalosverseny serlegét

Bécsből jelentik: A dalosszövetség által kiírt győnyörű serlegét, Ausztria nyerte a Chricketterek előtt. Részletes eredmények: Slavia—Wacker 3:1 (0:0). A mezőny legjobb embere Puc Slavia volt, ki egymaga 3 gólt rugott.

Ausztria—Cricketter 2:2 (2:1). A profil Ausztria csak eldöntetlen eredményt tudott elérni a szépen játszó amatőr Cricketterekkel szemben.

Wien—Hakoah 4:2 (5:0). A tartalékok Wien szép győzelmet aratott, a Fábán és Eisenhofferrel megerősített Hakoah felett.

Rövid sporthírek

Amerika 5:1-re győzött Olaszország ellen a Davis Cupben.

A délnémet labdarugó szövetség elhatározta, hogy felveszik az érintkezést a profi csapatokkal.

A Hungária augusztus 4—5-én Kassán játszik.

Mindkét délnémet csapat kiesett a német bajnoki döntőből. A döntőt a berlini Hertha és a hamburgi HSV. fogja játszani.

— A magyar olimpikonok elindultak Budapestről Amszterdamba. Budapestről jelentik: Tegnap délután indultak el az olimpikonok Budapestről Amszterdamba. Bucsúztatásukra a társadalom és a sport élet számos kiválósága jelent meg és Klebelsberg közoktatásügyi miniszter intézett beszédet a bajnokokhoz. — A magyar gondolatot, — mondotta a miniszter, — külföldön nemcsak a diplomácia, hanem a kultúra, a tudomány és a sport is képviseli. Menjetek ki Amszterdamba és mutassátok meg a világnak, hogy a magyarföld nemcsak acélos buzát, de erős férfiakat is terem.

MAGYAR ISKOLÁK ÜGYE

— Tanári pályázat. A Cârța—karcfalvi román. kath. középiskola igazgatósága pályázatot hirdet egy román—francia nyelvzakos állásra. Pályázhatnak állam által elismert, oklevéllel bíró tanárok. Javadalmat az egyh. főhatóság állapítja meg. Határidő 1928. augusztus 15.

Gazdasszonyok

ne fogadjanak el mást csak a Krékne-féle
Háziokrást
 című könyvet,
 Ara 40.— lej.
 Kapható mindenütt.

Egy nagyon jó futó-
 képességben levő

Opel-Autó

50 000 L.-ért eladó
 Bővebbet: BAUER
 JÓZSEF-nél Braşov,
 Hosszu utca 146
 3003

Románul tanulók,

gy tanu ni szándéko-
 zók csak a Dr. Dávid
 Jyörgy féle román nyelv
 tant, valamint a hozzá-
 való nagy szótárt fogad-
 ják el, mert ezek segít-
 ségével lehet a legjob-
 ban, legkönnyebben és
 a leggyorsabban megta-
 nulni románul. Kaphatók
 minden könyvkereske-
 désben. Kiadta a
Brassói Lapok
Könyvosztálya

KÖNNYÜ

a fényképezés az uj

Agfa Standard gépekkel

Rollfilm-kamarák

		6×9 Lei	6,5×11 Lei
Agfa-Anastigmat-tal	F: 7,7	2.870.—	3.450.—
"	F: 6,3	3.380.—	3.970.—
"	F: 4,5	3.970.—	

Lemez- és filmpack kamarák

		6,5×9 Lei	9×12 Lei
Agfa-Anastigmat-tal	F: 6,3	3.380.—	4.350.—
"	F: 4,5	3.970.—	
Agfa dupla Anastigmat-tal	F: 4,5		5.260.—

Ezeknek a fényképező gépeknek uj, tökéletes szerkezete meg fogja lepni!

Használja az uj öt részből álló

Agfa-állványt 519.— lejes árban.

Kimerítő Agfa árjegyzékek minden fotó-üzletben kaphatók

Az

védjegy világhírű!

3003-2

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára: 6 lei. - Vestagabb betűvel 12 lei. - Állást keresőknek 25%o engedmény. - Legkisebb apróhirdetés ára 60 lei. Ugyanazon szövegű apróhirdetés többszöri feladása esetén minden három fizetett megjelenés után egy ingyen-megjelenést adunk. Hirdetési díjak előre fizetendők. - Csak válaszbélyeggel felszerelt kérdézküldőkre válaszolunk.

Minden előfizetőnek, aki az előfizetési díjjal nincsen hátralebén, mindaddig, amíg előfizetése tart, havonként egy tíz-szavas apróhirdetést teljesen ingyen közlünk a Brassói Lapokban. Aki valamely hónapban az ingyen hirdetésre szóló jogát nem veszi igénybe, az a következő hónapokban az elmúlt hónapokra visszamenőleg ezt a jogát már elvesztette. Ezzel szemben azonban joga van minden előfizetőnek későbbi, ezután következő hónapokra szóló jogát előre igénybevenni, még pedig annyi hónapra, ahány hónapra az előfizetési díjat ténylegesen előre befizette.

Vételei — eladás

Zajonitúrdón a sétateren levő legszebb villa folyó hó 31-en eladásra kerül. Berendezések a Barcasági Banknál. 7.62

Egy különálló ház üzleti helyiségekkel eladó. Erceklődni Vasut-utca 13 vendéglőben. 7327

Megvételre keresek 700 literes vashordót szesznek Komsa ecetgyár Bihar, Săcueni. E 1719

Eladnám kitűnően dressz-szított, német 3 éves szuka vizslát. — Cim: Csonka Dezső, Alta-Mare, 7386

Eladó vagy bérbeadó augusztus 10 ikére hat község központjában lévő fagymentes vízü, hengeres vámmalom, egy 14 HP. benzín, petroleum-motor jókarban, egy dupla rádiószita olcsó árt. Zsigmond Béla malomtulajdonos Csikdánfalva, u. állomás Cárta, Karcfalva. 7415

Értesítés

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség sz. tudomására hozni, hogy a közeledő saisonra a

legfinomabb szőrmeáruból

rendkívül gazdag — Brassóban eddig még nem látott — legkülönbözőbb áru választékot felmutató raktárat szereztem be.

Kérem raktáram vételkényszer nélkül való sz. megtekintését. Hitelképes egyéneknek ez alkalommal is szívesen nyújtok részletfizetés által fizetési könnyítéseket.

Rosenberg Simon

szűcs és szőrmeárúház, Brassó, Kapu-utca 42.

Legszebb szobadisz egy izlésesen feldisztított villanylámpaerny. megrendelhető Vasut-utca 27 Brassov. E 1732

Bérbeadnám négyes Hofner locomobilomat cséplésre, keresek 1070—1200 cséplőszekrénytel bérbe, azonnalra Páljános Adolf Ozun. 7428

Egy keveset használt nagy Singer varrógép eladó. — Cim a kiadóban. 7429

Ház olcsón eladó. — Törökne, Hosszu-utca 58 E 1727

Egy ház üzleti helyiségekkel együtt eladó. Kőrő Sándor Egerpatak. E 1724

Majdnem új varrógép olcsón eladó Székelynél Hosszu u. 94. E 1723

Egy prima ebédlő és haloberendezés eladó. — Teilerling asztalosmester Kórház-utca 42. E 1725

Keresek megvételre 20-25 szobából álló házat. Ajánlatok „Kézpénz” jellegére a kiadóba kéretnek E 1729 sz. alatt.

Egy 6-os Schuttlerworth kazán üzemszerű állapotban eladó. Hosszufalu 333 Bence. E 1721

Keveset használt kaszálógép eladó. Deák Lászlónál Covasna. E 1720

Állást keres

Állást keres villanyszerelő segéd, becsületes, megbízható nem egy hétre hanem több időre. Bartha Árpád Alsó-Cacova 34, Braşov. 7426

Munkabíró nyugalmazott jegyző gyárnál, vállalatnál, üzletbe román-magyar nyelvbírással ajánkozik. E 1718

Használt autók eladók

1 drb. 1 1/2 ton
2 „ 505-ös
1 „ 1927

CHEVROLET
FIAT
FORD kamionetta

2982

VICTORIA hűtőműhely Brassó, Katonkórház-u. 4

32 éves, teljesen egyedülálló úri nő, német-magyar, háztartás vezetésben perfect, állást keres magányos urnőnél vagy urnál, esetleg papi-lakba, pusztára vagy fürésztelepre is elmenne. Választ „Onálló” 7377 sz. jellegére a kiadóba kérek.

Állást nyerhet

Engros és detail rövid-áruosztályhoz elsőrendű erő, önálló bevásárló és eladó kerestetik. Scheinberger Mór cégnél, Orsova

Egy jó munkás fiatal borbélysegéd azonnal felvétetik. Érdeklődni Hosszu-utca 102. E 1723

Masamódot önállóan dolgozót, aki az eladás hoz is ért szeptember 1 belépésre felvesz Ordelt János Odorheiu. 7425

Harisnyakötő jó munkás kerestetik dűlutáni foglalkozásra hosszú géphez. Cim E 1726 sz. alatt a kiadóban.

Egy középkorú takarítónőt keresek. Cim 74... szám alatt a kiadóban. 7423

Levelezés

Többszöri hirdetésemre senki sem jelentkezett, a miért is újból megkísérlem ezúton megkérni azon hölgyek szíves sorait, kik

komoly házasság

céljából megismerkedni óhajtanak független, jól szituált 36 éves uriemberrel. — Megjegyzem, csak oly hölgyek ismerettségét keresem, kik vagyonomban jó gazdasszonyok lehetnének. Leveleket teljes címmel „Földbírtokos” jelegre a kiadóba kérek.

Vidéki intelligens 46 éves özvegy asszony, kinek túlszerűlete, kevés készpénze és 2 szobabutora van, férjhez menne hozzáillő józan uriemberhez, kinek saját háza van, esetleg üzlete, hová üzletét áthelyezné. Levelek „Özvegy” 7424 jellegre a kiadóba kéretnek.

Vegyes

Június 18-án Hosszufalun nyomtalanul eltűnt egy jó állású nagy fekete ló. Nyomra vezetője nagy jutalomban részesül. Értesítést kérek Hosszufalu 287 sz. alá. 7410

Butorozott szoba kiadó. Ugyanott intelligens lakótárs kerestetik nagyobb szobához. Cim E 1730 sz. alatt a kiadóban

Butorozott szoba kiadó, koszt és kvártély kapható Kerekes Lajos, Szeatepetri-ut. E 1722

A Magyar Magtényesztési R.-T. Budapest (Monori Mag)

ajánl őszi idenyre muhar, kö és tarlórépa, őszi borsó, szőszősbükköny, őszi bükköny, biborhere-magvakat stb.

Megrendelések eszközrendők:

A. HAZAY-cégnél Brassó,

Weisz Mihály-utca 5, II. em. Magy. Magtényesztési r.t. Budapest románai vezérlelőpétsélete. 1430

Uj ÜZLET

WEISZ-MIHÁLY-UTCA 11

Francia gummi-lűzők, haskötők, melltartók, harisnyák, csipkék, övök és csattok, vásznak, pamutok, diszek, kézimunka hozzávalók stb. stb.

Óriási választék Bámulatos árak

Szolid árak!

15%o engedmény! Nagy meglepetés!

Megérkezett nagymennyiségű szövet a prágai és bécsi mintavásárról, angol szövetek a tavaszi és nyári szezonra, a következő árakban:

3013

Kamarnok	—	—	—	—	Lei 480 — 1200
Covercottok	—	—	—	—	„ 480 — 1400
Angol sportszövet	—	—	—	—	„ 300 — 700
Fekete és kék kamarn	—	—	—	—	„ 360 — 1600
Angol covercot felöltő szövet	—	—	—	—	„ 450 — 1200
Valódi gyapjú strux	—	—	—	—	„ 650 — 1400
Csikos nadrág szövet	—	—	—	—	„ 650 — 1700
Cachl kamarn	—	—	—	—	„ 350 — 1200
Shevlot	—	—	—	—	„ 250 — 800
Női gyapjuszövetek	—	—	—	—	„ 180 — 900
Casha női kabátnak	—	—	—	—	„ 450 — 800
Komplett hozzávaló	—	—	—	—	„ 620 — 1200

Nagy gyári lerakat vízmertes gummi és autó-kabátokban 850 lejtől 2400 lejig.

Tisztelettel:

Gh. Soci
BRAŞOV,
Kapu-utca 27. szám.

Nyomatott a Brassói Lapok nyomdavidálatának körforgógépén. Braşov—Brassó.

Cenzurat: Prefectura Judeţului Braşov